

John Patrick Shanley

POCHYBY

Tato hra je věnována mnohým řadovým sestrám, které zasvětily život službě lidem v nemocnicích, školách a domovech důchodců. Ačkoli sklízí mnoho zlomyslnosti a posměchu, kdo z nás dokáže být tak šlechetný?

MOTTO:

Zlý chlap spí dobře. (*Název filmu Akira Kurosawy*)

Moudrost je příčinou mnohého zármutku, a to násobí vědění, násobí bolest. (*Ecclesiastes, Starý zákon*)

Všechno, čeho je těžké dosáhnout, lůza snadno zpochybní. (*Ptolemaios*)

„Doubt“

© John Patrick Shanley, 2004

Translation © Lenka Kolihová Havlíková, 2006

c/o Aura Pont s.r.o.

Osoby:

SESTRA ALOYSIUS

SESTRA JAMES

OTEC FLYNN

PANÍ MULLEROVÁ

PRVNÍ DĚJSTVÍ

Výstup 1.

Otec Flynn, blížící se čtyřicítce, stojí v ornátu na kazatelně.

OTEC FLYNN: Co uděláte, nemáte-li jistotu? Takové je téma dnešního kázání. Hledáte boží záměr a nevidíte jej.

Když byl minulý rok spáchán atentát na presidenta Kennedyho, kdo z nás neprožil nejhlubší desorientaci? Zoufalství? „*Jak dál? Kudy? Jak to řeknu svým dětem? Co řeknu sobě?*“ V té době byli lidé spojeni společným pocitem beznaděje. Ale uvažujme takto! Vaše zoufalství bylo vaším POUTEM s bližními. Byla to obecná zkušenost, sdílená celou naší společností. Bylo to hrozné, ale prožívali jsme to spolu. O kolik je horší, když osamělého člověka stihne osobní pohroma? „*Nikdo neví, že je mi zle. Nikdo neví, že jsem ztratil posledního skutečného přítele. Nikdo neví, že jsem udělal něco špatného.*“

Představme si osamělost. Vidíte svět jako by skrze okno. Na jedné straně za sklem: šťastní, klidní lidé. Na druhé: Vy. Něco se stalo, nesete to v sobě, je to nesdělitelné. Trápíte se, jen Bůh zná vaši bolest. Vaše tajemství. Tajemství žalu, který z vás odcizuje. A jednoho dne zanaříkáte k nebi, k Bohu: Pomoz mi! A co když nepřijde odpověď? Jen ticho...

Chci vám vyprávět příběh. Potopila se nákladní loď s celou posádkou. Přežil jediný námořník. Vyrobil si z trámů vor a obrátil oči ke hvězdám. Nasměroval vor k domovu podle kurzu hvězd a vyčerpáním usnul. Blankytnou oblohu překryly mraky. Námořník se plavil nekonečným oceánem a následujících dvacet nocí neviděl jedinou hvězdu. Domníval se, že zvolil správný směr, ale jistý být si nemohl. Jak se valily dny, pustošily jej horečky, žízeň, hlad a pochyby. „*Zvolil jsem správný směr? Jsem stále ještě na cestě domů? Nebo jsem hrozivě ztracen a odsouzen k strašlivé smrti?*“ Nebylo jak to poznat. Poselství hvězd – vymyslel si ho snad ze zoufalství? Nebo zahlédl Pravdu jen jednou a teď se jí bez dalšího ujištění drží? Toto dilema jej provázelo nekonečnou plavbou. Takovou krizi víry znají mnozí z nás.

Chci vám říci jediné. Pochyby mohou být poutem stejně silným a trvalým jako jistota. Jste-li ztraceni, nejste sami. Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Výstup 2.

Světla se rozsvěcí. Jsme v kanceláři katolické školy v Bronxu. Ředitelka, sestra Aloysius, sedí za stolem a plnicím perem zapisuje něco do účetní knihy. Je to všímavá, rezervovaná žena, kterou jen tak něco nedojme. Klepání na dveře.

SESTRA ALOYSIUS: Dále!

Vstoupí sestra James z téhož řádu. Mezi dvacítkou a třicítkou. Ačkoli je také rezervovaná, jako by z ní vyzařovalo světlo.

SESTRA JAMES: Máte chvíli, sestro Aloysius?

SESTRA ALOYSIUS: Pojdte dál, sestro James.

Sestra James vstoupí. Kdo dohlíží na vaši třídu?

SESTRA JAMES: Mají výtvarnou výchovu.

SESTRA ALOYSIUS: Ach tak. Ztráta času.

SESTRA JAMES: Je to jen hodina týdně.

SESTRA ALOYSIUS: Za hodinu se dá vykonat mnoho.

SESTRA JAMES: Jistě, sestro Aloysius. Smím vědět, co je s Williamem Londonem?

SESTRA ALOYSIUS: Poslala jsem ho domů.

SESTRA JAMES: Snad ještě nekrvácí?

SESTRA ALOYSIUS: Ano.

SESTRA JAMES: Ta krev se mu z nosu spustila už ráno během přísahy věrnosti vlajce.

SESTRA ALOYSIUS: Samovolně?

SESTRA JAMES: Jak jinak?

SESTRA ALOYSIUS: Vy jste tak naivní, sestro James...

SESTRA JAMES: Vy se domníváte, vy myslíte, že by si mohl záměrně způsobit krvácení z nosu?

SESTRA ALOYSIUS: William London je velmi živý chlapec, a když ho nebudeme držet zkrátka, udělá cokoli, aby nám unikl. Strčil by ruku do ohně, aby nemusel být ve škole. Je to potíživista a já silně pochybuji, že dokončí střední školu. Ale to už není naše věc. My se jednoduše postaráme, aby udělal zkoušky a až bude venku, ať se stará někdo jiný..... Obvykle vedením osmých ročníků pověřuji nejzkušenější sestry, ale kde je vzít? Máte ve třídě autoritu?

SESTRA JAMES: Myslím, že ano.

SESTRA ALOYSIUS: Ostatní za mnou posílají děti častěji.

SESTRA JAMES: Snažím se poradit si sama.

SESTRA ALOYSIUS: To může být chyba. Zodpovídáte se mně, já monsignorovi, on zase biskupovi a tak dále až k Svatému Otci. Taková jsou pravidla řádu. Respektujte to.

SESTRA JAMES: Ano, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: A co Donald Muller?

SESTRA JAMES: Už je klidnější.

SESTRA ALOYSIUS: Bije ho někdo?

SESTRA JAMES: Ne.

SESTRA ALOYSIUS: Dobře. A ta dívka – Linda Conte, posadila jste ji jinam?

SESTRA JAMES: Co nejdál od chlapců. Moc to nepomohlo.

SESTRA ALOYSIUS: Musí dokončit školu. Nedotčená. (*upřeně se dívá na Sestru James; pauza*)

SESTRA JAMES: Děje se ještě něco?

SESTRA ALOYSIUS: Ne. Proč? Děje se ještě něco?

SESTRA JAMES: Nemyslím.

SESTRA ALOYSIUS: Takže se nic neděje.

SESTRA JAMES: Tak dobře. Jen jsem se chtěla přeptat na Williamův nos. (*chystá se k odchodu*)

SESTRA ALOYSIUS: Má kuličkové pero.

SESTRA JAMES: Prosím?

SESTRA ALOYSIUS: William London... Má kuličkové pero. Když čekal na matku, pohrával si s ním. Doufám, že tím nepíše úkoly.

SESTRA JAMES: Ne, samozřejmě, že ne.

SESTRA ALOYSIUS: Ve škole jsem dovolila používat jen plnicí pera. Dnes si každý všechno zjednodušuje. K čemu to vede? Lehko na cvičišti, těžko na bojišti. Pamatujte si to.

SESTRA JAMES: Ano, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: Propisovačkou píšou jak opice.

SESTRA JAMES: Nedovolila jsem jim kuličková pera.

SESTRA ALOYSIUS: V pořádku. Krasopis vymírá. Ještě máte čas. Posadte se. Měly bychom si promluvit. Potřebuji vám něco říct.

Sestra James se váhavě posadí.

Na začátku čtvrtletí jsem vyslechla vaši přednášku o hospodářské krizi. Nebyla špatná. Ale varuji vás. Neidealizujte Roosevelta. Byl to dobrý prezident, ale chtěl si podrobit Nejvyšší soud. Neschvaluji heroizaci světských historických postav. A o svatých mluvte v hodinách náboženství.

SESTRA JAMES: Ano, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: Rovněž vaše nadšení pro historii považuji za pochybné.

SESTRA JAMES: Miluju dějiny!

SESTRA ALOYSIUS: Přesně to mám na mysli. Upřednostňujete historii a riskujete, že si jí děti budou cenit víc než ostatních předmětů. Podle mého názoru je to chyba.

SESTRA JAMES: Takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlela. Pokusím se projevit víc nadšení i v ostatních hodinách.

SESTRA ALOYSIUS: Prostě budete přednášet historii bez přikrašlování. Tečka. A teď mi řekněte něco o své třídě.

SESTRA JAMES: Nevím, kde začít.

SESTRA ALOYSIUS: Začněte Stephenem Inziem.

SESTRA JAMES: Má nejlepší známky ze třídy.

SESTRA ALOYSIUS: Noreen Horan?

SESTRA JAMES: Druhé nejlepší známky.

SESTRA ALOYSIUS: Brenda McNulty?

SESTRA JAMES: Třetí nejlepší.

SESTRA ALOYSIUS: Tušíte, kam tím mířím, sestro James. Já vím, že to jsou tři nejlepší žáci. V celém ročníku je čtyřicet osm studentů. Znát těch čtyřicet osm jmen je moje práce. Neříkám to proto, abych svou práci zveličovala, ale proto, abych ilustrovala, jak je důležité dávat pozor. I vy musíte dávat pozor.

SESTRA JAMES: Ano, sestro Aloysius.

SESTRA ALOYSIUS: Nemůžu být všude.

SESTRA JAMES: Nesplňuji vaše očekávání, sestro?

SESTRA ALOYSIUS: Tři žáci s nejlepším prospěchem. Jsou nejchytřejší ve vaší třídě?

SESTRA JAMES: Ne, to nemohu říct. Jsou nejpilnější.

SESTRA ALOYSIUS: Tak je to správné! Etické. K čemu je skrytý talent? K čemu je vysoké IQ, když stojíte za oknem s otevřenou pusou? Na ty nejchytřejší buďte tvrdá, sestro James. Nenechte se okouzlit inteligencí. Ani jejich, ani svou. Myslím, že jste dobrá učitelka, ačkoli asi nepatříte k našim nejlepším. Nejlepší učitelé se nepředvádějí, ale přimějí studenty, aby se předvedli oni.

SESTRA JAMES: Já se předvádím?

SESTRA ALOYSIUS: Ráda vidíte v jejich očích obdiv. Mimochodem. Kde jste učila předtím?

SESTRA JAMES: Na Hoře sv. Markéty.

SESTRA ALOYSIUS: Samá děvčata.

SESTRA JAMES: Ano.

SESTRA ALOYSIUS: Musím vám něco připomenout. Chlapci jsou jiný živočišný druh.

SESTRA JAMES: Myslím, že vím, jak s nimi zacházet.

SESTRA ALOYSIUS: Možná to děláte špatně. Možná dost tvrdě nepracujete.

SESTRA JAMES: Ach. Myslela jsem, že jste se mnou spokojena.

SESTRA ALOYSIUS: Spokojenost je neřest. Dobrý učitel není spokojený nikdy. Ve škole je tři sta sedmdesát dva studentů, nad kterými je třeba neustále výchovně, duchovně a lidsky bdít. Nemohu si dovolit, aby osmý ročník učil někdo tak mimořádně naivní. To by byl přepych. Naivita je lenost. Naivní učitel je jednoduše hloupý. Musíte být chytrá, sestro James.

SESTRA JAMES: Ano, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: Když William London krvácí z nosu, buďte skeptická. Nenechte se zmást kapkou krve. Bůh vám dal mozek a srdce. Srdce je vroucí, ale hlavu si musíte zachovat chladnou. Lháři by se měli bát vám zalhat. Děti by měly mít pocit, že do nich vidíte.

SESTRA JAMES: Nebudou pak trochu vystrašené?

SESTRA ALOYSIUS: Jen ty, které nedělají dobrotu.

SESTRA JAMES: Ale já chci, aby moji žáci cítili, že se mi mohou svěřit.

SESTRA ALOYSIUS: Jsou to děti. Mohou si povídat spolu. Daleko důležitější je, aby někdo střežil jejich morálku. Budete-li ostražitá vy, nebudou muset být ostražité ony.

SESTRA JAMES: Nevím jistě, co po mně chcete.

SESTRA ALOYSIUS: Když se ve vaší třídě přihodí něco, čemu nebudete rozumět, přijďte za mnou.

SESTRA JAMES: Ano, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: Proto jsem tady. Proto jsem ředitelkou této školy. Býváte na hodinách odborných asistentů?

SESTRA JAMES: Ano.

SESTRA ALOYSIUS: Ale teď jste tady, zatímco probíhá výtvarná výchova.

SESTRA JAMES: Je tam... paní Bellová...

SESTRA ALOYSIUS: A potom máte v suterénu tanec s paní Shieldsovou.

SESTRA JAMES: Každý čtvrtek.

SESTRA ALOYSIUS: Další ztráta času.

SESTRA JAMES: Och, ale vánoční slavnost má každý rád.

SESTRA ALOYSIUS: Já ne.

SESTRA JAMES: A potom mají ještě hudební výchovu.

SESTRA ALOYSIUS: Ta příšerná ženská s pojízdným pianem. Co to má s krkem?

SESTRA JAMES: Má strumu. Chudák.

SESTRA ALOYSIUS: Jistě. Paní Carolyn.

SESTRA JAMES: Přesně tak.

SESTRA ALOYSIUS: Bývalo zvykem, že učily sestry. Co máte potom?

SESTRA JAMES: Tělesnou výchovu a náboženství.

SESTRA ALOYSIUS: Aha – otec Flynn. (*Pauza*) Dvě hodiny týdně. Chodíváte na ně?

SESTRA JAMES: Většinou... Pokud nevyplňuji výkazy.

SESTRA ALOYSIUS: Co si myslíte o otci Flynnovi?

SESTRA JAMES: Je skvělý! Výborný řečník.

SESTRA ALOYSIUS: Ano. Jeho poslední nedělní kázání bylo poetické.

SESTRA JAMES: Je skutečně velmi dobrý. I jako basketbalový trenér. To mě překvapilo. Neřekla bych, že kněz je ten správný typ pro basketbal, ale otec Flynn má svůj vlastní styl, dribluje a střílí velmi přirozeně.

SESTRA ALOYSIUS: O čem podle vás bylo to kázání?

SESTRA JAMES: Prosím?

SESTRA ALOYSIUS: Minulou neděli. O čem mluvil?

SESTRA JAMES: Jistě. O pochybách. Mluvil o pochybách.

SESTRA ALOYSIUS: Proč? Kázání obvykle z něčeho vycházejí, že? Pochybuje on, nebo jej znepokojuje, že pochybuje někdo jiný?

SESTRA JAMES: To byste se měla zeptat jeho.

SESTRA ALOYSIUS: To by bylo nepatřičné. Je to můj představený. Kdyby jej něco trápilo, může se vyzpovídat jinému knězi nebo monsignorovi. Kněží a sestry důvěrnosti nesdílejí.

SESTRA JAMES: Jsem trošku nervózní. Hodina výtvarné výchovy skončí za pár minut. Měla bych jít nahoru.

- SESTRA ALOYSIUS:** Všimla jste si něčeho?
- SESTRA JAMES:** Čeho?
- SESTRA ALOYSIUS:** Chci, abyste byla ostražitá.
- SESTRA JAMES:** Obávám se, že vám nerozumím, sestro.
- SESTRA ALOYSIUS:** Lituji, nemohu být přímočařejší. Musím být opatrná, abych svými slovy něco nepřivolala. Můžu jen říct, že jsem znepokojena, možná zbytečně, událostmi ve Škole sv. Mikuláše.
- SESTRA JAMES:** V učitelském sboru?
- SESTRA ALOYSIUS:** Nepořádám tady kvíz. Chci, abyste dávala pozor na svou třídu.
- SESTRA JAMES:** Jistě, samozřejmě dám pozor, sestro. A budu se snažit, abych se nepředváděla. A pokusím se nebýt tak naivní. Je mi líto, že semnou nejste spokojená. Udělám všechno, co je v mých silách... Opravdu.
- SESTRA ALOYSIUS:** Podívejte se na sebe. Za vlídné slovo uděláte cokoli. Říkám vám na rovinu, že chci, abyste utužovala svůj charakter. To je důležité..... Ještě jedna věc a pak už skutečně musíte jít. Sestra Veronika slepne.
- SESTRA JAMES:** Ale to je hrozné!
- SESTRA ALOYSIUS:** Není to všeobecně známo a nechci, aby bylo. Jestli to zjistí na faře, bude muset odejít. Nemohu si dovolit ji ztratit. Takže až ji uvidíte, jak se snaží jít po těch kamenných schodech na dvoře, pro lásku boží, vezměte ji přátelsky za ruku a dohlédněte, aby se nepřizabila. Děkuji, můžete jít.

Výstup 3.

Světla se rozsvěcí. Otec Flynn v teplákové bundě drží basketbalový míč.

- OTEC FLYNN:** Dobře, kluci, sedněte si, řekneme si něco o trestných hodech: je to věc psychologie. Při hře se spoléháte jeden na druhého, bojujete proti soupeři, ale při šestkách bojujete sami proti sobě. A je tu jedno nebezpečí: začnete přemýšlet. A když přemýšlíte, zapomenete dýchat. Tělo se zablokuje. Musíte se uvolnit. Nadechnout, uvolnit kolena – nato si musíš dát pozor, Jimmy. Stojíš jako parkovací hodiny ... Myslíš, že je to legrace, Ralphe? Legrace je, že jsi šestku nikdy nedal. ... Neboj se, že vypadáš hloupě, Jimmy. Až dáš koš, už to nikoho nenapadne. Ber to jako rutinu, soustřeď se na to, co děláš a nebudeš v křeči. A teď jiná věc, chlapi, všiml jsem si, že někteří z vás mají špinavé nehty. To nechci vidět. Nejde o délku nehtů, mluvím o čistotě. Rozumíte? Podívejte se na moje nehty. Jsou dlouhé, mám je rád trochu delší, ale vidíte, jak jsou čisté. Tak to má být. Vyrůstal jsem s jedním chlapcem, Timmem Mathissonem, který nikdy neměl čisté nehty. Šťoural se prsty v nose a pak je strkal do pusy. – To je pravdivý příběh, uchte se naslouchat! – Dostal mozkomíšní zánět a zemřel hroznou smrtí. Někdy stačí maličkost. Zkuste si s těmahle špinavýma prackama promluvit s dívkou, pane Conroy, a ona vystartuje, jako by ji honili čínský komunisti.

(reaguje na smích chlapců) Dobře dobře. Tak kluci, co mám s váma dělat? Převlečte se a pojďme na faru, dáme si limonádu a koláče. Jdeme!

Výstup 4.

Světla se rozsvěcí. Lavička na zahradě, sestra Aloysius v hábitu stříhá jutu. Vstoupí sestra James.

SESTRA JAMES: Dobré odpoledne, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: Dobré odpoledne, sestro James. Pan McGinn prořezal keře, ale opomenul je chránit před mrazem.

SESTRA JAMES: Mrzne?

SESTRA ALOYSIUS: Až začne, bude pozdě.

SESTRA JAMES: Vy se vyznáte v zahradničení?

SESTRA ALOYSIUS: Trošku. Kde je vaše třída?

SESTRA JAMES: Děvčata mají hudební výchovu.

SESTRA ALOYSIUS: A chlapci?

SESTRA JAMES: *(ukáže směrem mimo scénu, na druhém konci zahrady)* Jsou na faře.

SESTRA ALOYSIUS: S otcem Flynnem.

SESTRA JAMES: Ano. Rozmlouvá s nimi.

SESTRA ALOYSIUS: Na jaké téma?

SESTRA JAMES: Jak být mužem.

SESTRA ALOYSIUS: Ten rozhovor bych moc ráda slyšela, kdyby ovšem měly sestry povolený vstup na faru. Nevím jak být mužem. Zajímalo by mě, co to znamená. Rozmlouvala jste někdy s děvčaty na téma jak být ženou?

SESTRA JAMES: Ne. Nebyla bych k tomu kompetentní.

SESTRA ALOYSIUS: Proč ne?

SESTRA JAMES: Myslím, že ne. Řádové sliby jsem složila na začátku. Před tím... Na začátku.

SESTRA ALOYSIUS: Zakladatelka našeho řádu, blahoslavená matka Setonová, byla před složením slibů vdaná a měla pět dětí.

SESTRA JAMES: Často si říkám, kolik toho za jeden život dokázala.

SESTRA ALOYSIUS: Možná je život delší a duše má i jiné požadavky, než myslíte. Také jsem byla vdaná.

SESTRA JAMES: Vy?

SESTRA ALOYSIUS: (*poprvé se zasměje*) Mohla byste se alespoň pokusit skrýt svůj úžas.

SESTRA JAMES: Promiňte, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: Když člověk oblékne řádový šat, musí za světskými záležitostmi udělat tečku. Můj manžel padl ve válce proti Adolfu Hitlerovi.

SESTRA JAMES: To mne mrzí...

SESTRA ALOYSIUS: Jsme si však v něčem podobné. Také si nejsem jistá, jestli bych se cítila kompetentní přednášet hihňajícím se dívkám na téma ženství..... Nechodím moc často na zahradu. Co to je – 40 stop? Tady klášter, tam fara. Stejně dobře by mezi námi mohl být Atlantik. Měla jsem ve zvyku procházet se tady, ale monsignor Benedikt se oddává donkichotským představám a patřičně nás zrazuje, abychom se setkávaly s kněžími o samotě. Přestože je mu sedmdesát devět.

SESTRA JAMES: Já mám monsignora velmi ráda.

SESTRA ALOYSIUS: Jistě. Ale je až příliš zaměřen na záležitosti mimo tento svět.

SESTRA JAMES: Protože je naivní, sestro Aloysius?

SESTRA ALOYSIUS: Jste zlomyslná, sestro James. Opatrně s tím. Co vaše třída? Co Donald Muller?

SESTRA JAMES: V klasifikaci je třináctý ve třídě.

SESTRA ALOYSIUS: Já vím. To je přiměřené. Přijali jej?

SESTRA JAMES: Nemá žádné přátele.

SESTRA ALOYSIUS: To se ani nedalo čekat. Po pouhých dvou měsících. Bije ho někdo?

SESTRA JAMES: Ne.

SESTRA ALOYSIUS: Někdo bude. A až se to stane, pošlete je za mnou.

SESTRA JAMES: Nejsem si tak jistá, že ho někdo bude bít.

SESTRA ALOYSIUS: Na jedné straně oltáře stojí socha svatého Patrika a na druhé socha svatého Antonína. Tato farnost slouží irským a italským rodinám. Někdo Donalda Mullera zbije.

SESTRA JAMES: Má ochránce.

SESTRA ALOYSIUS: Koho?

SESTRA JAMES: Otce Flynnu.

SESTRA ALOYSIUS: (*náhle ztuhne*) Cože?

SESTRA JAMES: Zajímá se o něj. Od chvíle, kdy se Donald stal ministrantem. *(pauza)* Myslela jsem, že bych vám to měla říct.

SESTRA ALOYSIUS: Sice jsem říkala, ať za mnou přijdete, ale doufala jsem, že k tomu nedojde.

SESTRA JAMES: Možná jsem neměla.

SESTRA ALOYSIUS: Stalo se... Když jednou něco uděláte, věci se dají do pohybu.

SESTRA JAMES: Cože?! Nic takového jsem neřekla! Nejsem si zcela jistá, co máte na mysli.

SESTRA ALOYSIUS: Ale jste.

SESTRA JAMES: Cítím, jako bych trochu ztrácela směr, sestro Aloysius. Chci se vámi nechat vést, chci být odpovědná vůči dětem, ale také chci mít v duši klid.

SESTRA ALOYSIUS: Tohle není místo, kde máte být spokojená. Tohle je místo pro děti. A spokojenost je to, co my musíme dát jim.

SESTRA JAMES: Asi vám začínám trochu rozumět. Ale je hrozné dívat se na věci a lidi s podezřením, pak se mi Bůh vzdaluje.

SESTRA ALOYSIUS: Když vyrazíte do boje s bezprávím, vzdálíte se Bohu, ale činíte tak v jeho službách. Řešení některých věcí znamená těžkou a nevděčnou práci.

SESTRA JAMES: Chovala jsem se k dětem rezervovaněji. A cítila jsem se od nich izolovaná.

SESTRA ALOYSIUS: Tak by to mělo být.

SESTRA JAMES: Mám z toho špatný pocit. A co se týče té další záležitosti – nejsem si zcela jistá, že k něčemu došlo.

SESTRA ALOYSIUS: Nemůžeme čekat, až k něčemu dojde.

SESTRA JAMES: A co když se nic neděje?

SESTRA ALOYSIUS: Tak se nic neděje. Mohu se mýlit. Ale o tom pochybuji.

SESTRA JAMES: Víte, co dělat?

SESTRA ALOYSIUS: Nevím.

SESTRA JAMES: Musíte vědět.

SESTRA ALOYSIUS: Nevím. Předpisy jej chrání a mně překážejí.

SESTRA JAMES: Ale když se to zveřejní, přestane být důvěryhodný.

SESTRA ALOYSIUS: Co jste viděla?

SESTRA JAMES: Nevím.

SESTRA ALOYSIUS: Co jste viděla?

SESTRA JAMES: Šli s Donaldem na faru.

SESTRA ALOYSIUS: Proč?

SESTRA JAMES: Povídat si.

SESTRA ALOYSIUS: Sami?

SESTRA JAMES: Ano.

SESTRA ALOYSIUS: Kdy?

SESTRA JAMES: Před týdnem.

SESTRA ALOYSIUS: Proč jste mi o tom neřekla?

SESTRA JAMES: Nemyslela jsem, že by na tom bylo něco špatného. Nikdy mě nenapadlo, že... že by na tom mohlo být něco špatného.

SESTRA ALOYSIUS: Ze všech dětí právě Donald Muller. Má to svou logiku.

SESTRA JAMES: Logiku?

SESTRA ALOYSIUS: Je osamělý. Ovečka zaostávající za stádem je první, pro kterou si přijde vlk.

SESTRA JAMES: Ale já nevím, jestli se opravdu stalo něco špatného!

SESTRA ALOYSIUS: Náš první černošský žák. Věděla jsem, že to bude boj, že někteří rodiče budou protestovat. Ale měla jsem předvídat i tuto možnost.

SESTRA JAMES: Jak byste mohla?

SESTRA ALOYSIUS: Být chytřejší je moje práce! Je to moje práce!

SESTRA JAMES: Ale možná se nic neděje!

SESTRA ALOYSIUS: Tak proč se tváříte, jako byste spatřila Dábla?

SESTRA JAMES: To proto, jak se ten chlapec choval, když se vrátil do třídy.

SESTRA ALOYSIUS: Řekl něco?

SESTRA JAMES: Ne. Jen takovým zvláštním způsobem položil hlavu na lavici. (*Bojuje sama se sebou*) A ještě něco. Myslím, že z něj byl cítit alkohol. Ano, alkohol.

SESTRA ALOYSIUS: (*podívá se k faře*) U sv. Bonifáce jsme před osmi lety také měli kněze, kterého jsme museli zastavit. Mým představeným byl tehdy monsignor Scully... na toho jsem se mohla spolehnout. Ale tady... Tady není nikdo, na koho bych se mohla obrátit. A muži řídí všechno. Musíme ho zastavit samy.

SESTRA JAMES: Nemůžete... svá podezření ohlásit?

SESTRA ALOYSIUS: Monsignoru Benediktovi? Ten člověk je naivní! Hned by s tím šel za otcem Flynnem.

SESTRA JAMES: No a co je na tom špatného?

SESTRA ALOYSIUS: Uvěří všemu, co mu otec Flynn řekne a tím to pro něj bude vyřešené.

SESTRA JAMES: Ale to by možná stačilo. Jestli je to pravda. Kdybych udělala něco hrozného a byla vystavena konfrontaci, kála bych se.

SESTRA ALOYSIUS: Drahá sestro James, musíte si představit někoho, kdo je úplně jiný než vy. Člověk, který dělá takové věci, všechno zapře. Když se svěřím monsignorovi a toho argumenty otce Flynnna uspokojí, všechno se ututlá.

SESTRA JAMES: Tak to ohlaste biskupovi.

SESTRA ALOYSIUS: Církevní hierarchie mi to nedovoluje. Ne. Jakmile se svěřím monsignorovi, ztratím nad tím kontrolu a budu bezmocná. Musím otce Flynnna pod nějakou záminkou dostat k sobě do kanceláře. Vyvinout na něj nátlak. Musíte být u toho.

SESTRA JAMES: Já? Ne! Proč? Ale ne, sestro! To nemůžu!

SESTRA ALOYSIUS: Nemohu být s knězem o samotě. Musí být přítomna jiná sestra, a to budete vy. Tajemství musí být zachováno.

SESTRA JAMES: To nejde!

SESTRA ALOYSIUS: Pamatujte na toho chlapce. Kdyby se to dostalo ven...

SESTRA JAMES: To nemůžu udělat!

SESTRA ALOYSIUS: Proč ne? Nemáte na to žaludek?

SESTRA JAMES: Nedokážu být u rozhovoru na takové téma... Styděla bych se!

SESTRA ALOYSIUS: Sestro, neoddávejte se, prosím, nejapným pubertálním skrupulím. Ujišťuji vás, že bych dala přednost zralejšímu spojenci. Ale jste první, kdo za mnou přišel.

SESTRA JAMES: Vyzvala jste mě k tomu.

SESTRA ALOYSIUS: Raději dovolíte, aby byl ten chlapec zneužíván? A nemyslete si, že se to nemůže opakovat. Když teď zavřete oči, stanete se součástí všeho, co bude následovat.

SESTRA JAMES: Jste povinna to sdělit monsignorovi!

SESTRA ALOYSIUS: A co? Že vás zaskočilo, jak se ten chlapec dívá? Že z něj MOŽNÁ bylo něco cítit? Monsignor Benedikt se v otci Flynnovi vidí. Ocejchují vás jako hysterku a přeloží.

SESTRA JAMES: Můžeme se zeptat jeho.

SESTRA ALOYSIUS: Koho?

SESTRA JAMES: Toho chlapce. Donalda.

SESTRA ALOYSIUS: Bude zapírat.

SESTRA JAMES: To nemůžete vědět.

SESTRA ALOYSIUS: I kdyby ukázal prstem... jak myslíte, že to přijme veřejnost? Černé dítě.

Žádná odpověď. Promyslím si to. A potom pozvu otce Flynnna do své kanceláře v nějaké záležitosti, která s tím nesouvisí. Budete tam.

SESTRA JAMES: K čemu tam budu dobrá?

SESTRA ALOYSIUS: Potřebuji svědka.

SESTRA JAMES: Nač?

SESTRA ALOYSIUS: Mohl by říct pravdu a později lhát.

SESTRA JAMES: (*pohlédne k faře*) Hoši vycházejí z fary. Vypadají dost šťastně.

SESTRA ALOYSIUS: Vypadají samolibě.

SESTRA JAMES: Jako by měli nějaké tajemství.

SESTRA ALOYSIUS: Kdybych si mohla vybrat, sestro James, jistě bych zvolila život v nevědomosti.

SESTRA JAMES: Vezmu chlapce nahoru do třídy.

SESTRA ALOYSIUS: Tak běžte. Odved'te je. Uvidíme se později.

Výstup 5.

Ředitelská kancelář, zvoní telefon. Sestra Aloysius, rychle přechází po místnosti, je nervózní.

SESTRA ALOYSIUS: Haló, Škola sv. Mikuláše..... Ano, pane McGinne. Děkuji, že jste zavolal zpátky. To byla ale bouřka včera v noci! Ne, to jsem nevěděla, že jste v Irsku zažil orkán. To je fascinující..... Ano. Chtěla jsem se zeptat, jestli budete tak laskavý a odklidíte spadané větve na nádvoří. Sestra Veronika o ně dnes ráno zakopla a upadla na obličej..... Myslím, že je v pořádku. Nevypadá o nic hůř, pane McGinne..... Děkuji vám.

Položí telefon a podívá se na hodinky poněkud úzkostně.

Klepání na dveře. Vstupte.

Dveře se otevřou. Stojí v nich Otec Flynn v černé sutaně. Nevstupuje.

OTEC FLYNN: Dobré ráno, sestro Aloysius! Jak se dnes máte?

SESTRA ALOYSIUS: Dobré ráno, otče Flynnne. Velmi dobře. Je to od vás milé, že jste se zastavil.

OTEC FLYNN: Můžeme začít?

SESTRA ALOYSIUS: Chvilíčku počkáme na sestru James. Slyšel jste v noci ten vítr?

OTEC FLYNN: Jistě.... Představte si, jaké to asi bylo v pionýrských dobách. Člověk sedí v lese u ohně, zabalený v jelenici, a naslouchá zvukům větru. Představte si tu osamělost! Ten tlak nezměrné temnoty! Muselo to být děsivé!

SESTRA ALOYSIUS: Připouštím, že to mohlo být děsivé, jestliže postrádal víru v Boží prozřetelnost.

OTEC FLYNN: Slyšel jsem, že sestra Veronika měla nehodu.

SESTRA ALOYSIUS: Ano. Ráno upadla na kus dřeva a prakticky se přizabila.

OTEC FLYNN: Je v pořádku?

SESTRA ALOYSIUS: Má se dobře.

OTEC FLYNN: Špatně vidí, že ano?

SESTRA ALOYSIUS: Vidí výborně. Sestry padají, víte.

OTEC FLYNN: Ne, to jsem nevěděl.

SESTRA ALOYSIUS: To je tím hábitem. Často se do něj zamotáme. Naše realita je černobílá a jsme náchylné k pádu. To pak ze všeho nejvíc připomínáme domino.

SESTRA JAMES: *(objeví se zadýchaná ve dveřích)* Jdu pozdě?

OTEC FLYNN: Vůbec ne. Právě tu vedeme příjemný rozhovor.

SESTRA JAMES: Dobré ráno, otče Flynnne. Dobré ráno, sestro. Omlouvám se za zpoždění. Pan McGinn uzavřel nádvoří, protože něco opravuje. Musela jsem se vrátit přes klášter a vyběhnout postranními dveřmi a pak jsem vrazila do sestry Veroniky.

OTEC FLYNN: Jak je jí?

SESTRA JAMES: Má zkrvavený nos.

SESTRA ALOYSIUS: Začínám si myslet, že tlučete lidi.

SESTRA JAMES: Prosím?

SESTRA ALOYSIUS: Já jen, po tom incidentu s... To nic. Tak pojdte dál, prosím. Posadte se.

Sestra James a Otec Flynn vstoupí a posadí se.

Mám tady konvici horkého čaje. *(zavře dveře, ale ne zcela)* Nechám pootevřeno. V rámci protokolu. Dáte si šálek čaje, otče?

OTEC FLYNN: Velmi rád.

SESTRA ALOYSIUS: Budete tak laskavá a nalijete otci Flynnovi čaj, sestro?

SESTRA JAMES: Jistě.

SESTRA ALOYSIUS: A samozřejmě si také poslužte.

SESTRA JAMES: Dáte si také, sestro Aloysius?

SESTRA ALOYSIUS: Už jsem měla.

OTEC FLYNN: Nebyl by cukr?

SESTRA ALOYSIUS: Cukr? Jistě.

Hledá ve svém stole. Někde tady je. Vloni o velikonočním půstu jsem ho dala do zásuvky a vždycky ho zapomenou přichystat.

OTEC FLYNN: Patrně tedy nešlo o žádné velké odříkání, vidíte?

SESTRA ALOYSIUS: Ne, to máte jistě pravdu. Tady je.

Nemotorně přichází k Otci Flynnovi s miskou na cukr. Balancuje nad ním s kostkou cukru, kterou uchopila do malých kleštíček.

Vaše nehty.

OTEC FLYNN: Nosím je delší. Cukr?

SESTRA ALOYSIUS: Jistě. Jeden?

OTEC FLYNN: Tři.

SESTRA ALOYSIUS: Tři. *(je znechucena, ale snaží se to skrýt)*

OTEC FLYNN: Mlsný jazyk.

SESTRA ALOYSIUS: Jeden, dva, tři. Cukr, sestro?

SESTRA JAMES: Nikdy. Ne že by na cukru bylo něco špatného. Děkuji.

Sestra Aloysius uloží cukr zpátky do stolu.

SESTRA ALOYSIUS: Děkuji, otče, že jste si na nás udělal čas. Nevíme si rady.

OTEC FLYNN: Zamyslet se nad vánoční slavností je skvělý nápad. Vloni to vypadalo žalostně.

SESTRA JAMES: Já byla nadšená! *(upadne do rozpaků)* Já totiž miluju všechny oslavy Vánoc. Zejména živý Betlém. Narození Spasitele. A samozřejmě koledy. Půjdem' spolu do Betléma...

SESTRA ALOYSIUS: Děkuji, sestro James. Sestra James bude letošní slavnost režírovat společně s paní Shieldsovou. Takže jaký je váš názor, otče Flynnne? Mohli bychom něco udělat jinak?

OTEC FLYNN: Jistě, všichni milujeme vánoční chvalozpěvy, ale mohlo by být příjemné zařadit také světské písně.

SESTRA ALOYSIUS: Světské?

OTEC FLYNN: Ano. Rolničky, rolničky. Něco takového.

SESTRA ALOYSIUS: Jaký by mělo smysl hrát světské písně?

OTEC FLYNN: Je to zábava.

SESTRA JAMES: Nebo ta – Sněhulák.

OTEC FLYNN: Ta je dobrá. Jeden z chlapců by se mohl převléknout za sněhuláka a tančit.

SESTRA ALOYSIUS: Který chlapec?

OTEC FLYNN: Udělali bychom konkurs.

SESTRA ALOYSIUS: Sněhulák je alegorií pohanské víry v magii. Sněhulákovi nasadí na hlavu kouzelný klobouk a on ožije. Kdyby byla hudba pochmurnější, lidé by si uvědomili, že to zobrazení je pobuřující a ta píseň kacířská.

SESTRA JAMES: *(vymění pohled s Otcem Flynnem)* Takhle jsem o Sněhulákovi nikdy nepřemýšlela.

SESTRA ALOYSIUS: Mělo by se to zakázat.

OTEC FLYNN: A máme po Sněhulákovi. *(něco si zapisuje do malého zápisníku)*

SESTRA ALOYSIUS: Ne tak docela. Rolničky, rolničky by mohly být v pořádku. Rodiče by to přivítali. Mohu se zeptat, co jste si zapisoval? Tím kuličkovým perem.

OTEC FLYNN: Nic zvláštního. Nápad. Připravuji kázání.

SESTRA ALOYSIUS: Právě teď vás něco napadlo?

OTEC FLYNN: Pořád mě něco napadá.

SESTRA ALOYSIUS: Jaké štěstí.

OTEC FLYNN: A pak to zapomenu, takže si to radši zapisuju.

SESTRA ALOYSIUS: A co vás napadlo?

OTEC FLYNN: Něco o toleranci.

SESTRA JAMES: *(pokouší zmírnit napětí, ke knězi)* Dáte si ještě trošku, otče?

OTEC FLYNN: Zatím ne. Myslím, že poselstvím Druhého ekumenického koncilu je, že církve musí přijmout neformálnější tvář. Odrážet místní komunitu. Občas bychom měli zpívat písničky z rádia. Vzáít děti na zmrzlinu.

SESTRA ALOYSIUS: Na zmrzlinu.

OTEC FLYNN: Nebo třeba kluky stanovat. Měli bychom být přátelštější. Děti i rodiče by v nás měli vidět spíše členy rodiny než emisary Říma. Slavnost by měla být milá, jako ochotnické představení.

SESTRA ALOYSIUS: Ale my nejsme členy jejich rodiny. Jsme jiní.

OTEC FLYNN: Proč? Protože jsme složili slib?

SESTRA ALOYSIUS: Přesně tak.

OTEC FLYNN: Nemyslím, že jsme tak jiní. Teď bych si dal ještě trošku čaje, sestro. Děkuji.

SESTRA ALOYSIUS: Ale naši farníci jsou úplně obyčejní lidé a věří, že jsme jiní.

OTEC FLYNN: Vzdálili jsme se od tématu.

SESTRA ALOYSIUS: Máte pravdu, vraťme se zpátky. Vánoční slavnost. Musíme být opatrní s tím, jak do ní zapojíme Donalda Mullera.

Sestra James, která nalévá čaj, se zachvěje.

OTEC FLYNN: Opatrně, sestro, ať to nerozlijete.

SESTRA JAMES: Och, ano, ano, otče.

OTEC FLYNN: Co je s Donaldem Mullerem?

SESTRA ALOYSIUS: Musíme si dát pozor, abychom jej neschovávali ani nevystavovali.

OTEC FLYNN: Kvůli barvě kůže?

SESTRA ALOYSIUS: Správně.

OTEC FLYNN: Proč?

SESTRA ALOYSIUS: Ale, ale, otče. Jste snad pokrytec?

OTEC FLYNN: Myslím, že bychom s ním měli zacházet jako s ostatními.

SESTRA ALOYSIUS: Vy sám mu věnujete zvláštní pozornost. Měl jste s ním na faře osobní schůzku.

K sestře James. Před týdnem?

SESTRA JAMES: Ano.

OTEC FLYNN: O čem to tady mluvíme?

SESTRA ALOYSIUS: Když se vrátil do třídy, působil nezvykle.

OTEC FLYNN: Opravdu?

SESTRA JAMES: Když se vrátil z fary. Trošku divně, ano.

OTEC FLYNN: Proč působil nezvykle?

SESTRA JAMES: Nejsem si jistá, jak to popsat. Položil hlavu na lavici...

OTEC FLYNN: Chcete říct, že jste měla takový dojem?

SESTRA JAMES: Ano.

OTEC FLYNN: A protože přišel z fary, tak se ptáte mě, jestli o tom něco vím?

SESTRA ALOYSIUS: Tak.

OTEC FLYNN: Hmmm. O čem se tady budeme bavit – o vánoční slavnosti, kvůli které jsem přišel, nebo o tomhle?

SESTRA ALOYSIUS: O tomhle.

OTEC FLYNN: Dobře. Cítím se trošku nepříjemně.

SESTRA ALOYSIUS: Proč?

OTEC FLYNN: Proč myslíte? Ten váš tón.

SESTRA ALOYSIUS: Raději bych hovořila o faktech než o tónu.

OTEC FLYNN: Dobře. Kdybych se domníval, že můj rozhovor s Donaldem Mullerem se vás nějak týká, sestro, sedl bych si s vámi a probrali bychom to. Ale já se nedomnívám, že by se vás to jakkoliv týkalo.

SESTRA ALOYSIUS: Možná, že vaše chápání toho, co se mě týká, je mylné. Ten hoch je žákem mé školy a já jsem zodpovědná za jeho tělesnou i duševní harmonii.

OTEC FLYNN: Jeho tělesná a duševní harmonie není ohrožena.

SESTRA ALOYSIUS: O tom nejsem přesvědčená. Když se vrátil do třídy, byl rozrušený.

OTEC FLYNN: Řekl něco?

SESTRA JAMES: Ne.

SESTRA ALOYSIUS: Co se na faře stalo?

OTEC FLYNN: Stalo? Nic. Mluvili jsme spolu.

SESTRA ALOYSIUS: O čem?

OTEC FLYNN: To je důvěrné.

SESTRA ALOYSIUS: Je mu dvanáct. Co by mohl mít tak důvěrného?

OTEC FLYNN: Opakuji ještě jednou, sestro. Odmítám tenhle tón.

SESTRA ALOYSIUS: Tady nejde o můj nebo váš tón, otče Flynnne. Jde o to, abychom dospěli k pravdě.

OTEC FLYNN: K jaké?

SESTRA ALOYSIUS: Vy víte, o čem mluvím. Nebo ne? Právě teď se snažíte ovládnout svůj výraz. Že ano?

OTEC FLYNN: Můj výraz? Řekla jste, že budeme hovořit o Vánocích, sestro. Proto jsem přišel. Mám tomu rozumět tak, že jste mě zavlékla do své kanceláře, abyste mě nějakým způsobem vystavila konfrontaci? To překračuje všechny meze. Vám já se nezodpovídám. Z čeho přesně mě obviňujete?

SESTRA ALOYSIUS: Z ničeho vás neobviňuji, otče Flynnne. Ptám se vás, co se stalo na faře.

OTEC FLYNN: Nepřeji si dál pokračovat v tomto rozhovoru. Pokud vás to neuspokojuje, doporučuji vám promluvit s monsignorem Benediktem. Vaše nešťastné chování si dovedu vysvětlit jen tím, že jste přepracovaná. Možná potřebujete dovolenou. Není vyloučeno, že to navrhnu. Na shledanou.

K sestře James. Sestro?

SESTRA JAMES: Na shledanou, otče.

SESTRA ALOYSIUS: Byl z něj cítit alkohol.

Otec Flynn se otočí. Když se vrátil z vaší schůzky.

Otec Flynn se vrátí a posadí. Mne si oči.

OTEC FLYNN: Alkohol.

SESTRA JAMES: Cítila jsem to.

SESTRA ALOYSIUS: Opravdu?

OTEC FLYNN: Nechte to být.

SESTRA ALOYSIUS: Ne.

OTEC FLYNN: Vidím, že není úniku.

SESTRA JAMES: Nespěchejte, otče Flynnne. Dáte si ještě trochu čaje?

OTEC FLYNN: Měla byste to nechat být.

SESTRA ALOYSIUS: To není možné.

OTEC FLYNN: Minulé úterý ráno Donald Muller ministroval. Po mši jej pan McGinn přistihl v sakristii, jak pije mešní víno. Když jsem to zjistil, poslal jsem pro něj. Plakal. Prosil, aby mohl dál ministrovat. Slitoval jsem se nad ním. Řekl jsem, že pokud to zůstane mezi námi, zasadím se, aby zůstal.

Sestra James má velkou radost. Sestra Aloysius zůstává klidná.

SESTRA JAMES: To je úleva! Tím se všechno vysvětluje! Díky Bohu! Sestro, vidíte, všechno je to omyl!

SESTRA ALOYSIUS: A když si promluvíme s panem McGinnem?

OTEC FLYNN: Rozhodně si s panem McGinnem promluvte. Ale teď, když je Donaldovo tajemství venku, už nemůže ministrovat. To je, myslím, škoda. Tomu jsem se chtěl vyhnout.

SESTRA JAMES: Pokoušíte se ho chránit!

OTEC FLYNN: To je pravda.

SESTRA JAMES: Nejspíš bych se zachovala stejně! Existuje nějaká možnost, aby Donald Muller zůstal ministrantem?

SESTRA ALOYSIUS: Ne. Pokud pil mešní víno, nemůže zůstat ministrantem.

OTEC FLYNN: Samozřejmě máte pravdu. Já jen nemám vaši disciplínu, sestro. Je to jediný černoš ve škole. Přiznávám, že to ovlivnilo můj názor na věc. Neunikne pozornosti, že ministroval jen krátce. Je to veřejná záležitost. A jistě to posílí některé předsudky našich farníků.

SESTRA ALOYSIUS: Platí pro něj stejná pravidla jako pro ostatní.

OTEC FLYNN: Samozřejmě. Potřebujeme si promluvit o těch Vánocích nebo to byla jen...

SESTRA ALOYSIUS: Ne. Problém byl toto.

OTEC FLYNN: Jste spokojena?

SESTRA ALOYSIUS: Ano.

OTEC FLYNN: Takže můžu jít. Musím ještě něco napsat.

SESTRA ALOYSIUS: O toleranci.

OTEC FLYNN: Přesně tak. (*odchází, zastaví se mezi dveřmi*) Nejsem spokojený s tím, jak jste se k celé věci postavila, sestro. Až vás budou příště trápit temné myšlenky, doporučuji vám promluvit s monsignorem.

Flynn odejde. Po chvíli mlčení dá Sestra James průchod svému optimismu.

- SESTRA JAMES:** Výborně. Jaká úleva! Všechno vysvětlil.
- SESTRA ALOYSIUS:** Vy mu věříte?
- SESTRA JAMES:** Samozřejmě.
- SESTRA ALOYSIUS:** Není to náhodou pohodlnější?
- SESTRA JAMES:** Ale jeho verzi může dosvědčit pan McGinn.
- SESTRA ALOYSIUS:** Ano. Tihle lidé jsou chytří. Nedají se tak snadno nachytat.
- SESTRA JAMES:** Já jsem přesvědčena.
- SESTRA ALOYSIUS:** Nejste. Jen chcete, aby se to vyřešilo.
- SESTRA JAMES:** Nechci, aby to pokračovalo.
- SESTRA ALOYSIUS:** Dostanu ho. S vámi nebo bez vás.
- SESTRA JAMES:** Jak si můžete být tak jistá, že lže?
- SESTRA ALOYSIUS:** Zkušenosti.
- SESTRA JAMES:** Vy ho nemáte ráda! Vadí vám, že píše kuličkovým perem. Vadí vám, že dává do čaje tři kostky cukru. Vadí vám, že se mu líbí SNĚHULÁK. A kvůli tomu chcete věřit něčemu tak strašnému, prostě strašnému. Tak tedy, já mám taky ráda SNĚHULÁKA. A bylo by pěkné, kdyby tahle škola nebyla řízena jako vězení. A myslím, že je dobře, že miluju historii a že tak mohu inspirovat své žáky, aby ji také milovali. A pokud z toho usuzujete, že nejsem schopná být učitelkou, tak se nedá nic dělat!
- SESTRA ALOYSIUS:** Ve staré Spartě o důležitých věcech rozhodoval ten, kdo křičel hlasitěji. Naštěstí nejsme ve staré Spartě. Takže. Vy jste opravdu přesvědčena, že se s žáky této školy zachází jako s vězni?
- SESTRA JAMES:** Ne. Celkem vzato vypadají docela šťastně. Ale všichni bez rozdílu se vás bojí.
- SESTRA ALOYSIUS:** Ano. Tak to má být. Zůstaňte sedět.

Sestra Aloysius se podívá do zápisníku, zvedne telefon, vytáčí.

Haló, tady sestra Aloysius Beauvier, ředitelka Sv. Mikuláše. Paní Mullerová? Volám kvůli vašemu synovi Donaldovi. Ráda bych, kdybyste s manželem přišli na pohovor. Kdy by vám to vyhovovalo?

Světla se zatmívají.

Výstup 6.

Otec Flynn v modrobílém ornátu znovu na kazatelně.

OTEC FLYNN: Jistá žena pomlouvala s přítelkyní někoho, koho sotva znala – vím, že nikdo z vás by nic takového neudělal – a tu noc měla sen. Zjevila se nad ní velká ruka a ukázala na ni prstem. Ženu okamžitě zachvátil nepřekonatelný pocit viny. Druhý den se šla vyzpovídat.

Náhle do sálu vejdou s. Aloysius a James... Když se posadí, Flynn zopakuje začátek a poté pokračuje...

Přišla k otci O'Roukovi, starému faráři, a všechno mu řekla. „Je pomluva hřích?“, ptala se toho starého muže. „Byla to ruka Všemohoucího, která na mě ukazovala prstem? Mám žádat o vaše rozhřešení? Otče, řekněte, udělala jsem něco špatného?“ „Ano“, odpověděl Otec O'Rouke. „Ano, ty nevědomá, nevychovaná ženská! Vzneseš se křivá obvinění proti svému bližnímu, byla jsi bezohledná k jeho pověsti a měla by ses stydět do morku kostí.“ Žena litovala a žádala odpuštění. „Ne tak rychle!“ praví O'Rouke. „Chci, abys šla domů, vzala na střechu polštář, rozpárala ho nožem a vrátila se sem.“

Žena šla domů, vzala z postele polštář, ze zásuvky nůž, vystoupala po požárním žebříku na střechu a polštář probodla. Potom se vrátila ke starému knězi pro poučení. „Vykuchala jsi polštář nožem?“ zeptal se. „Ano, otče.“ „No a?“ „To peří“, odpověděla žena. „Peří?“, opakoval kněz. „Bylo všude, otče!“ „Teď chci, aby ses vrátila a sesbírala do posledního pířka, co uletělo ve větru!“ „Jenže to není možné,“ řekla žena. „Nevím, kam se rozletělo. Vítr všechno vzal.“

A to jsou pomluvy! Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Tma

Výstup 7.

Světla se rozsvěcí, jsme v zahradě. Sestra James sedí na lavičce v zamyšlení. Vstoupí Otec Flynn.

OTEC FLYNN: Dobré odpoledne, sestro James.

SESTRA JAMES: Dobré odpoledne, otče.

OTEC FLYNN: Modlíte se? Nechtěl jsem vás vyrušit.

SESTRA JAMES: Ne, nemodlím se.

OTEC FLYNN: Vypadáte sklesle.

SESTRA JAMES: Nemůžu spát, trápí mne zlé sny. Vlastně jenom jeden...

OTEC FLYNN: Co je to za sen?

SESTRA JAMES: Dívám se do zrcadla a můj obličej se topí v temnotě. Vyděsilo mě to.

OTEC FLYNN: Ani já občas nemůžu spát.

SESTRA JAMES: Ne? Vidíte velkou ruku, jak na vás ukazuje prstem?

OTEC FLYNN: Ano. Někdy.

SESTRA JAMES: A ten příběh o polštáři, to jste si vymyslel?

OTEC FLYNN: Vymýšlím si krátké příběhy jako podobenství.

SESTRA JAMES: A není lepší použít skutečný příběh než nějaký vymyšlený?

OTEC FLYNN: Ne. To, co se nám skutečně děje, se vzpírá výkladu. Na základě pravdy vytvoříte špatné kázání. Opravdový život je matoucí a bez jasných závěrů.

SESTRA JAMES: Včera jsem dostala dopis od bratra z Marylandu. Je velmi nemocný.

OTEC FLYNN: Možná byste se za ním měla jet podívat.

SESTRA JAMES: Nemohu opustit svou třídu.

OTEC FLYNN: Jak se má Donald Muller?

SESTRA JAMES: Nevím.

OTEC FLYNN: Vy ho nevidáte?

SESTRA JAMES: Vídám ho každý den, ale nevím, jak se má. Nevím, jak to posoudit. Zrovna teď.

OTEC FLYNN: Přestal jsem s ním komunikovat, aby si to někdo nemohl špatně vykládat. Vlastně jsem se mu nedávno vyhnul, abychom se nepotkali v hale. Není to trapné? Nechápal proč... Všiml jsem si, že jste nepřišla ke zpovědi.

SESTRA JAMES: Vyzpovídala jsem se monsignoru Benediktovi. Je velmi laskavý.

OTEC FLYNN: Já nejsem?

SESTRA JAMES: O to nejde. Však víte. Vy víte proč.

OTEC FLYNN: Nepřesvědčil jsem vás...

SESTRA JAMES: Nejde o mé přesvědčení, ale o sestru Aloysius.

OTEC FLYNN: Jste snad její prodlouženou rukou?

SESTRA JAMES: Je to moje představená.

OTEC FLYNN: Ale co vy?

SESTRA JAMES: Přála bych si, abych o tom nic nevěděla. Aby mě to nikdy ani nenapadlo.

OTEC FLYNN: A jak vás to napadlo?

SESTRA JAMES: To sestra Aloysius.

OTEC FLYNN: Mám pocit, jako by moje pověst utrpěla, aniž bych se jakkoli provinil. Ale zdráhám se učinit kroky nezbytné k nápravě. Bojím se, že by to nadělalo jen další škodu. Cítím se bezmocný.

SESTRA JAMES: Je to pravda?

OTEC FLYNN: Co?

SESTRA JAMES: Víte, nač se ptám.

OTEC FLYNN: Ne. Není.

SESTRA JAMES: Och, nevím, čemu věřit.

OTEC FLYNN: Jak můžete stát proti mně?

SESTRA JAMES: To není důležité.

OTEC FLYNN: Ale je! Nic jsem neudělal. Nic z toho se nezakládá na pravdě. Pro otrávenou mysl je nekalé sebenevinnější chování. Vykázal jsem toho ubohého chlapce od oltáře. Je zničený. Jediný důvod, proč jsem nešel za monsignorem, je, že nechci rozvrátit školu. Kdybych zveřejnil její obvinění, přišla by sestra Aloysius zcela jistě o místo. A vás by také mohli přeložit.

SESTRA JAMES: Vyhrožujete mi?

OTEC FLYNN: Zač mě máte? Samozřejmě, že ne.

SESTRA JAMES: Chci vám věřit.

OTEC FLYNN: Tak mi věřte. Je to jednoduché.

SESTRA JAMES: Mě není třeba přesvědčovat...a ona už je rozhodnutá.

OTEC FLYNN: K čemu?

SESTRA JAMES: Ochránit toho chlapce.

OTEC FLYNN: To mně na něm záleží, ne jí. Pomohla někdy jemu nebo jinému dítěti na téhle škole? Je jako kus ledu! Děti potřebují vřelost, laskavost, porozumění! A co jim dává ona? Pravidla. A ten malý černoch potřebuje pomocnou ruku, nebo tady nevydrží! Kdyby bylo po jejím, ponecháme ho vlastní zkáze. Proč myslíte, že byl ten den v sakristii a pil víno? Protože má problémy! Vidí mě mluvit s dětmi lidsky a okamžitě usoudí, že je na tom něco špatného. Něco nemravného. Jenže já jí nedovolím držet tuhle farnost ve středověku. A nedovolím jí, aby ve mně zabila slitovného ducha.

SESTRA JAMES: Jsem si jistá, že to nemá v úmyslu.

OTEC FLYNN: Velmi mi záleží na téhle farnosti.

SESTRA JAMES: Já vím.

OTEC FLYNN: Tak jako vám záleží na vaší třídě! Máte je ráda, vidíte?

SESTRA JAMES: Ano.

OTEC FLYNN: To je přirozené. Jak jinak byste s nimi navázala vztah? Stačí se vám podívat do očí a člověk hned ví, že vaší filozofií je laskavost.

SESTRA JAMES: Já nevím. Asi... snad.

OTEC FLYNN: A filozofie sestry Aloysius? Co myslíte?

SESTRA JAMES: O tom nemusím přemýšlet. Řekla mi to sama. Rozmlouvá mi... srdečnost. Myslí si, že bych měla být... formálnější.

OTEC FLYNN: Jsou lidé, kterým vaše lidskost leží v žaludku, sestro James, kteří vám řeknou, že světlo ve vašem srdci je slabost. Že vaše city vás zrazují. Tomu já nevěřím. Touto starou taktikou zabíjejí krutí lidé laskavost ve jménu ctnosti. Nevěřte prosím tomu. Na lásce není nic špatného.

SESTRA JAMES: Jistě, ale...

OTEC FLYNN: Nezapomínejte, jaké je poselství Spasitele. Láska. Nikoli podezírání, nelibost, odsudek. Láska k bližním. Nalezla jste u sestry Aloysius inspiraci?

SESTRA JAMES: Nechci se špatně vyjádřit, ale ne. Vzala mi radost z vyučování. A to já miluju víc než cokoli jiného. Mám pocit, že je všechno vzhůru nohama.

OTEC FLYNN: Ale ne. V životě jsou chvíle, kdy se cítíme ztraceni. Nejste sama. Stává se to mnohým z nás.

SESTRA JAMES: Pouto, které nás spojuje.

Rozpačitě. Měla bych jít.

OTEC FLYNN: Je mi líto, že je váš bratr nemocný.

SESTRA JAMES: Děkuji, otče.

Odchází. Zastaví se. Nevěřím tomu!

OTEC FLYNN: Nevěříte?

SESTRA JAMES: Ne.

OTEC FLYNN: Děkuji, sestro. Je to pro mě velká úleva. Děkuji mnohokrát.

Sestra James odchází. Otec Flynn vytáhne svůj černý poznámkový bloček a píše do něj. Potom otevře modlitební knížku a zvolna odchází.

Výstup 8.

Světla se rozsvěcí na kancelář ředitelky. Sestra Aloysius sedí a dívá se z okna, tiše a nehybně. Klepání na dveře. Nereaguje. Další zaklepání, hlasitější. Vytáhne z ucha malé sluchátko a běží ke dveřím. Otevře. Za dveřmi stojí Paní Mullerová, černoška kolem 38 let, svátečně oblečená. Působí jako žena, která je aktivní ve veřejném životě této náboženské komunity. Je připravena na vše.

SESTRA ALOYSIUS: Vstupte ... Paní Mullerová?

PANÍ MULLEROVÁ: Ano.

SESTRA ALOYSIUS: Pojdte dál.

Sestra Aloysius zavře dveře.

Prosím, posadte se.

PANÍ MULLEROVÁ: Už jsem se bála, že tu jsem ve špatnej den.

SESTRA ALOYSIUS: Promiňte, neslyšela jsem vás hned. Měla jsem sluchátka, poslouchala jsem tranzistor. Podívejte, jak malé je teď dělají. Zabavila jsem ho jednomu ze studentů a teď bych ho pořád poslouchala.

PANÍ MULLEROVÁ: Máte ráda hudbu?

SESTRA ALOYSIUS: Ani ne. Zpravodajství. Před lety jsem měla ve zvyku poslouchat veškeré zprávy. Manžel byl na italské frontě. Když jsem přišla k tomuto rádiu, začala jsem s tím znovu. Ačkoli není válka a jsou tam jiní hlasatelé.

PANÍ MULLEROVÁ: Vy jste byla vdaná?

SESTRA ALOYSIUS: Ano. Padl. Váš manžel přijde?

PANÍ MULLEROVÁ: Nemůže odejít z práce.

SESTRA ALOYSIUS: Chápu. Samozřejmě. Chtěla jsem od vás příliš.

PANÍ MULLEROVÁ: Jak si vede Donald?

SESTRA ALOYSIUS: Prospívá. Má průměrné známky.

PANÍ MULLEROVÁ: Ach. To jsem ráda. Víte, sebralo ho, když ho vyhodili od ministrantů.

SESTRA ALOYSIUS: Vysvětlil vám proč?

PANÍ MULLEROVÁ: Prej ho chytli, jak pil víno.

SESTRA ALOYSIUS: Ano, proto ho vyhodili.

PANÍ MULLEROVÁ: No jo. To je fér. Ale on je dobrej kluk, sestro. A ví jak se chovat. Jen je toho na něj asi trochu moc.

SESTRA ALOYSIUS: Jak to myslíte?

PANÍ MULLEROVÁ: Je tady jedinej barevnej.

SESTRA ALOYSIUS: Ach, jistě. O to víc musí pracovat.

PANÍ MULLEROVÁ: To ale dělá, ne?

SESTRA ALOYSIUS: Ano. Zvládá to. Prochází. Doma je všechno v pořádku?

PANÍ MULLEROVÁ: Otec ho za to víno pěkně ztloukl.

SESTRA ALOYSIUS: To neměl.

PANÍ MULLEROVÁ: Mýmu muži se nedá mluvit do toho, co dělá. On nechtěl, aby sem Donald šel.

SESTRA ALOYSIUS: Proč?

PANÍ MULLEROVÁ: Že by moh' mít problémy s ostatníma klukama.

SESTRA ALOYSIUS: Ale to se nestalo, aspoň co já vím.

PANÍ MULLEROVÁ: Ten kněz, otec Flynn, na něj dává pozor.

SESTRA ALOYSIUS: Setkala jste se s ním?

PANÍ MULLEROVÁ: Osobně ne. Ale Donald o něm hodně mluví.

SESTRA ALOYSIUS: Ano? A co říká?

PANÍ MULLEROVÁ: To víte, otec Flynn sem, otec Flynn tam. Ten člověk se mu věnuje a Donald ho obdivuje.

SESTRA ALOYSIUS: Paní Mullerová, možná je tu problém.

PANÍ MULLEROVÁ: Jo, věděla jsem, že máte důvod mě sem pozvat. Ale ať se jedná o cokoli, Donald to tady musí do konce června vydržet.

SESTRA ALOYSIUS: Prosím?

PANÍ MULLEROVÁ: Když dodělá tudle školu, má větší šanci jít na gymnázium. A pak na vysokou. On je chytřej. A chce to.

SESTRA ALOYSIUS: Momentálně nevím, proč by Donald nemohl tuhle školu dokončit.

PANÍ MULLEROVÁ: Tak to je všechno, co mě zajímá. S ničím jiným nemám problém.

SESTRA ALOYSIUS: O tom pochybuji. Znepokojuje mě vztah otce Flynnna s vaším synem.

PANÍ MULLEROVÁ: Znepokojuje? Jak to myslíte?

SESTRA ALOYSIUS: Možná je nepatřičný.

PANÍ MULLEROVÁ: Aha. No, na každém se najde něco špatného, že jo?

SESTRA ALOYSIUS: Budu upřímná, znepokojuje mě, že se otec Flynn možná pokusil důvěrně sblížit s vaším synem.

PANÍ MULLEROVÁ: Možná?

SESTRA ALOYSIUS: Jistě to nevím.

PANÍ MULLEROVÁ: Žádný důkaz?

SESTRA ALOYSIUS: Ne.

PANÍ MULLEROVÁ: Takže možná o nic nejde.

SESTRA ALOYSIUS: Já vím, že o něco jde.

PANÍ MULLEROVÁ: Radši bych to tak neviděla, jestli vám to nevadí.

SESTRA ALOYSIUS: Dokážu pochopit, že je těžké tohle poslouchat. Myslím, že mešní víno dal Donaldovi otec Flynn.

PANÍ MULLEROVÁ: Proč by to dělal?

SESTRA ALOYSIUS: Nechová se Donald zvláštěně?

PANÍ MULLEROVÁ: Ne.

SESTRA ALOYSIUS: Nic mimořádného?

PANÍ MULLEROVÁ: Chová se normálně.

SESTRA ALOYSIUS: V pořádku.

PANÍ MULLEROVÁ: Podívejte, sestro, vypadá to, že máte osobní problém s tím otcem Flynnem. Ale já nechci žádný potíže.

SESTRA ALOYSIUS: Nejsem si jistá, že mi zcela rozumíte.

PANÍ MULLEROVÁ: Pochopila jsem to. A nechci se do toho plíst.

SESTRA ALOYSIUS: Do čeho?

PANÍ MULLEROVÁ: Jestli se mezi tím knězem a mým synem něco děje, není to vina mého syna.

SESTRA ALOYSIUS: To netvrdím.

PANÍ MULLEROVÁ: Je to jen kluk.

SESTRA ALOYSIUS: Já vím.

PANÍ MULLEROVÁ: Dvanáctiletý. Jestli je tady někdo vinej, tak ten člověk. Ne ten kluk.

SESTRA ALOYSIUS: Úplně s vámi souhlasím.

PANÍ MULLEROVÁ: Souhlasíte se mnou, ale pozvala jste si mě. Proč ne toho kněze?

SESTRA ALOYSIUS: Jste tady, protože mě zajímá Donaldovo blaho.

PANÍ MULLEROVÁ: Myslíte, že mě ne?

SESTRA ALOYSIUS: Samozřejmě že ano.

PANÍ MULLEROVÁ: Tak jak to, že mýho syna vykopli od ministrantů?

SESTRA ALOYSIUS: Chlapec byl přistižen, muž nikoli.

PANÍ MULLEROVÁ: Takže to celý hodíte na mýho syna. Žádný problém, můj syn ponese vinu a trest. Je to jednoduchý.

SESTRA ALOYSIUS: Možná byste mě měla nechat domluvit. Jste rozčilená.

PANÍ MULLEROVÁ: Nechci, aby měl Donald potíže. Nechte ho, aby si vzal to dobrý a s tím ostatním počkejte, až odsud v červnu zmizí. Ví, co a jak. Vysvětlila jsem mu to.

SESTRA ALOYSIUS: Cože?

PANÍ MULLEROVÁ: Je to jen do června.

SESTRA ALOYSIUS: Víte, co říkáte?

PANÍ MULLEROVÁ: Vím o tom víc, než vy.

SESTRA ALOYSIUS: Mám za to, že ten muž naváže nebo už navázal nevhodný vztah s vaším synem.

PANÍ MULLEROVÁ: Máte za to?

SESTRA ALOYSIUS: Já vím, že mám pravdu.

PANÍ MULLEROVÁ: Nemáte žádný důkaz!

SESTRA ALOYSIUS: Co jste to za matku?

PANÍ MULLEROVÁ: Pardon, ale vy toho o životě zas tolik nevíte, abyste mi tady mohla něco vykládat.

SESTRA ALOYSIUS: Vím toho dost.

PANÍ MULLEROVÁ: Možná znáte pravidla, ale ty neplatí na všechno.

SESTRA ALOYSIUS: Ten člověk je na mé škole.

PANÍ MULLEROVÁ: Někde pracovat musí a možná dělá taky něco dobrýho. Napadlo vás to někdy?

- SESTRA ALOYSIUS:** Vyhledává chlapce.
- PANÍ MULLEROVÁ:** Možná některý z těch kluků chtěj bejt vyhledaný. Asi nevíte, můj syn je nejspíš... takovej.
- SESTRA ALOYSIUS:** Co mi to říkáte?
- PANÍ MULLEROVÁ:** Proto ho otec zbil. Ne kvůli vínu. Mlátí ho proto, jakej je.
- SESTRA ALOYSIUS:** Pozorně mě poslouchejte, paní Mullerová. Mě zajímají jenom činy. Je zbytečné bavit se o potenciálních sklonech dítěte. Mám už tak dost potíží s činy dospělého muže. Nejde o to, co může být ten chlapec, ale co je ten muž. Jde o toho muže.
- PANÍ MULLEROVÁ:** Můj kluk chodí do týhle školy, protože ve státní by ho zabili. Byl šťastnej, že jsme ho sem na ten poslední rok mohli dát. Otec ho nemá rád. Děti ho nemaj rády. Jedinej člověk je na něj hodnej. Ten kněz. Pomáhá mu. Má k tomu důvody? Jo. Každěj má svý důvody. VY máte taky svý důvody. Ale budu se ho ptát, proč je na mýho syna hodnej? Ne. Je mi jedno proč. Můj syn nemá nikoho, komu na něm záleží a kdo ho povede. A díky Bohu, ten vzdělanej člověk je tak laskavej, že to chce dělat.
- SESTRA ALOYSIUS:** To nejde.
- PANÍ MULLEROVÁ:** Je to jen do června. Věci někdy nejsou černobílý.
- SESTRA ALOYSIUS:** A někdy jsou. Vyloučím vašeho syna ze školy. O tom nepochybujte.
- PANÍ MULLEROVÁ:** Proč, když si nezačal?
- SESTRA ALOYSIUS:** Protože tomu musím učinit přítrž jakýmkoli způsobem.
- PANÍ MULLEROVÁ:** Ublížíte mému synovi, abyste dosáhla svýho?
- SESTRA ALOYSIUS:** Vaším synem to nekončí. Přijdou další, jestli se tak už nestalo.
- PANÍ MULLEROVÁ:** Tak vyhod'te toho kněze.
- SESTRA ALOYSIUS:** O to se právě snažím.
- PANÍ MULLEROVÁ:** A co chcete ode mě?
- SESTRA ALOYSIUS:** Vypadá to, že nic. Doufala jsem, že byste mohla vědět něco, co by mi pomohlo, ale vidím, že nikoli.
- PANÍ MULLEROVÁ:** Vynechte ho z toho, prosím vás. Manžel by ho za něco takovýho zabil.
- SESTRA ALOYSIUS:** Pokusím se.

Paní Mullerová vstane.

PANÍ MULLEROVÁ: Já nevím, sestro. Možná myslíte, že děláte správnou věc, ale svět je tvrdý místo. Nevím, jestli my dvě jsme na stejné straně. Budu stát za svým synem a za tím, komu na něm záleží. Bylo by pěkný, kdybyste to byla vy... Na shledanou, sestro.

Odchází, nechá za sebou otevřené dveře. Sestra Aloysius se třese. Mezi dveřmi se objeví Otec Flynn. Snaží se ovládnout svůj vztek.

OTEC FLYNN: Smím vstoupit?

SESTRA ALOYSIUS: Bude-li přítomna třetí osoba.

OTEC FLYNN: Co tady dělala Donaldova matka?

SESTRA ALOYSIUS: Povídal jsme si.

OTEC FLYNN: O čem?

SESTRA ALOYSIUS: Přítomnost třetí osoby je skutečně nezbytná, otče.

OTEC FLYNN: Ne, sestro. Jen vy a já. Dlužíme si to.

Vstoupí a bouchne za sebou dveřmi. Dívají se na sebe.

Tu kampaň proti mně musíte zastavit!

SESTRA ALOYSIUS: Můžete ji kdykoliv zastavit sám. Doznáním a rezignací.

OTEC FLYNN: Pokoušíte se zničit mi pověst. Ale nakonec odtud přeloží vás, ne mě. Despoticky bráníte tomu, aby se tahle škola a farnost vyvíjela k modernímu vzdělání a k otevřenosti Církve.

SESTRA ALOYSIUS: Nepokoušejte se mě zmást, otče Flynn. Nehovoříme o mém chování, ale o vašem.

OTEC FLYNN: Mluvíme o vašich nepodložených podezřeních.

SESTRA ALOYSIUS: To je pravda. Mám podezření.

OTEC FLYNN: Ale proč mě podezíráte? Co jsem udělal?

SESTRA ALOYSIUS: Dal jste tomu chlapci víno. A dopustil, aby vzal vinu na sebe.

OTEC FLYNN: To je naprostá lež! Mluvila jste s panem McGinnem?

SESTRA ALOYSIUS: McGinn ví jen to, že ten chlapec pil víno. Neví, kde k němu přišel.

OTEC FLYNN: Řekla k tomu něco Donaldova matka?

SESTRA ALOYSIUS: Ne.

OTEC FLYNN: Ovšem. Není totiž co.

SESTRA ALOYSIUS: To mě neuspokojuje.

OTEC FLYNN: Dobrá, když vás to neuspokojuje, zeptejte se toho chlapce!

SESTRA ALOYSIUS: Ne, on by vás chránil.

OTEC FLYNN: Proč by to dělal?

SESTRA ALOYSIUS: Protože jste ho svedl.

OTEC FLYNN: Jste choromyslná! Umanula jste si, že jsem to dítě opil a zneužil a ať řeknu cokoli, váš názor nezměním.

SESTRA ALOYSIUS: To je pravda.

OTEC FLYNN: A vy to jen tak připouštíte?

SESTRA ALOYSIUS: Ano.

OTEC FLYNN: Opravte mě, jestli se pletu. S vínem to nemá nic společného, vidíte? Vy jste mi nevěřila už před tím incidentem! To vy jste navedla sestru James, aby byla ostražitá!

SESTRA ALOYSIUS: To je pravda.

OTEC FLYNN: Proč?

SESTRA ALOYSIUS: Zním lidi.

OTEC FLYNN: To nestačí.

SESTRA ALOYSIUS: Sám mi řeknete, co jste udělal!

OTEC FLYNN: Nejsem jeden z vašich záškoláků, rozumíte!... Víte, že Donalda bije otec?

SESTRA ALOYSIUS: Ano.

OTEC FLYNN: A nemůže to vysvětlovat zvláštní chování, kterého si sestra James u toho chlapce všimla?

SESTRA ALOYSIUS: Může.

OTEC FLYNN: Tak o co jde? O co? Co jste slyšela, co jste viděla, že vás to tak přesvědčilo?

SESTRA ALOYSIUS: Záleží na tom?

OTEC FLYNN: Chci to vědět.

SESTRA ALOYSIUS: První den školního roku jsem viděla, jak jste chtěl vzít Williama Londona za ruku. A viděla jsem, jak se odtáhl.

OTEC FLYNN: To je všechno?

SESTRA ALOYSIUS: To bylo všechno.

OTEC FLYNN: To není nic (*zapisuje si do notesu*)

SESTRA ALOYSIUS: Co si to píšete?

OTEC FLYNN: Nedáváte mi jinou možnost. Píšu si, co jste řekla. Vzpomínky na nechutné rozhovory mě tak rozrušují, že si nedokážu vybavit detaily. A tohle může být důležité, až budu mluvit s monsignorem a zdůvodňovat, proč máte být odvolána z místa ředitelky.

SESTRA ALOYSIUS: Dnes ráno, než jsem mluvila s paní Mullerovou, jsem pro jistotu zavolala do vaší bývalé farnosti.

OTEC FLYNN: A co vám řekl?

SESTRA ALOYSIUS: Kdo?

OTEC FLYNN: Farář.

SESTRA ALOYSIUS: Nemluvila jsem s farářem, ale s jednou ze sester.

OTEC FLYNN: Měla jste mluvit s farářem.

SESTRA ALOYSIUS: Mluvila jsem se sestrou.

OTEC FLYNN: To není postup, který jste měla zvolit, sestro! Církev má jasná pravidla. Měla jste se obrátit na faráře.

SESTRA ALOYSIUS: Otče Flynnne, máte zajímavou minulost.

OTEC FLYNN: Nemáte právo se v ní hrabat!

SESTRA ALOYSIUS: Během pěti let jste vystřídal tři farnosti.

OTEC FLYNN: Bylo to zcela nevinné! Zavolejte faráři a zeptejte se ho, proč jsem odešel.

SESTRA ALOYSIUS: Jste snad domluveni?

OTEC FLYNN: Jsem dobrý kněz! V mých záznamech není nic, co by naznačovalo opak.

SESTRA ALOYSIUS: Budete zneužívat další a další děti, dokud vás někdo nezastaví.

OTEC FLYNN: Žádného dítěte jsem se nikdy ani nedotkl.

SESTRA ALOYSIUS: Ale ano.

OTEC FLYNN: Nemáte nejmenší důkaz.

SESTRA ALOYSIUS: Mám svou jistotu a tou se ozbrojím. Půjdu do vaší předchozí farnosti, pokud to bude nezbytné, otče Flynn! Věřte mi, že najdu. Rodiče, kteří možná nevědí, že DOSUD PRACUJETE S DĚTMI! A jakmile to udělám, všechno vyjde najevo.

OTEC FLYNN: Nemáte právo jednat na vlastní pěst! Jste členkou náboženského řádu. Složila jste slib poslušnosti. Zodpovídáte se nám!

SESTRA ALOYSIUS: Udělám, co je třeba, otče, i kdybych si tím zavřela cestu zpět! Neplette se ve mně. Takže – dal jste Donaldu Mullerovi víno?

OTEC FLYNN: Vy jste nikdy neudělala nic špatného?

SESTRA ALOYSIUS: Udělala.

OTEC FLYNN: Smrtelný hřích?

SESTRA ALOYSIUS: Ano.

OTEC FLYNN: A?

SESTRA ALOYSIUS: Vyzpovídala jsem se. Dal jste Donaldu Mullerovi víno?

OTEC FLYNN: Cokoli dělám, svěřuji do laskavých rukou svého zpovědníka. Jako vy! Jsme stejní!

SESTRA ALOYSIUS: Nejsme stejní! Já se za to, co dělám špatně, sama před sebou neospravedlňuji, nepřecházím to. Přiznám to, odřeknu se toho a přijmu lék. Dal jste Donaldu Mullerovi víno?

OTEC FLYNN: Ne.

SESTRA ALOYSIUS: Protože jste měl zábrany?

OTEC FLYNN: Ne.

SESTRA ALOYSIUS: Lžete. Tak tedy dobrá. Pokud nechcete opustit mou kancelář, půjdu já. A když půjdu, už se nezastavím.

Sestra Aloysius jde ke dveřím. Otec Flynn ji zastaví – do jeho hlasu se náhle vloudí nový tón.

OTEC FLYNN: Počkejte!

SESTRA ALOYSIUS: Požádáte o přeložení z této farnosti. Do té doby si vezmete volno.

OTEC FLYNN: A co budu dělat, pro lásku boží? Můj život je tady.

SESTRA ALOYSIUS: Nechte toho.

OTEC FLYNN: Prosím! Já nemůžu říct všechno, rozumíte? Jsou věci, které nemůžu říct. Možná si to nedovedete vysvětlit, ale uvědomte si, že existují okolnosti, které pochopit nemůžete. Jistota, kterou cítíte, je pouze emoce, ne fakt. Apeluji na vaši lásku k bližnímu. Zachovejte se odpovědně. Odevzdávám se do vašich rukou.

SESTRA ALOYSIUS: Nechci vás tady.

OTEC FLYNN: Moje pověst je v sázce.

SESTRA ALOYSIUS: Vaše práce tady by neměla pokračovat.

OTEC FLYNN: Všechno mi vezmete.

SESTRA ALOYSIUS: To Donald Muller nic nemá, a vy jste toho využil.

OTEC FLYNN: Neudělal jsem nic špatného. To dítě potřebovalo přítele!

SESTRA ALOYSIUS: Jste podvodník. Vřelé city, které jste zakusil, když se na vás ten chlapec s důvěrou podíval, nebyly nevinné. Je to jako pro opilce hlt rumu. Jste poskvrnou kněžského stavu. Jediný důvod, proč vás ještě nevyhloučili z církve, je nedostatek kněží.

OTEC FLYNN: Chcete bojovat?

SESTRA ALOYSIUS: Prohrajete.

OTEC FLYNN: A co vaše slitování?

SESTRA ALOYSIUS: Toho se vám nedostane. Zůstaňte zde. Dejte se do pořádku. Zavolejte si, jestli potřebujete. Sbohem, otče. Nelituji vás, protože vy sám nelitujete.

Odchází. Zastaví se. A ostříhejte si nehty.

Odejde, zavře za sebou dveře. Po chvíli začne Otec Flynn vytáčet telefonní číslo.

OTEC FLYNN: Ano. Tady je otec Brendan Flynn z farnosti Svatého Mikuláše. Potřeboval bych si sjednat audienci u pana biskupa.

Světla se zatmívají.

Výstup 9.

Sestra Aloysius vstoupí do zahrady. Je slunečný den. Posadí se na lavičku. Vstoupí sestra James.

SESTRA JAMES: Dobrý den, sestro.

SESTRA ALOYSIUS: A, dobrý den, sestro James. Jak se daří vašemu bratrovi?

SESTRA JAMES: Lépe. Mnohem lépe.

SESTRA ALOYSIUS: To jsem velmi ráda. Modlila jsem se za něj.

SESTRA JAMES: Bylo užitečné na chvíli odejít. Potřebovala jsem vidět rodinu. Příliš dlouho jsem neviděla svoji rodinu... A otec Flynn je pryč.

SESTRA ALOYSIUS: Neposadíte se?

SESTRA JAMES: Tak jste to dokázala...

SESTRA ALOYSIUS: Ano.

SESTRA JAMES: Donaldu Mullerovi to zlomilo srdce.

SESTRA ALOYSIUS: Nedá se nic dělat. Je to jen do června.

SESTRA JAMES: Nemyslím, že by otec Flynn udělal cokoli špatného.

SESTRA ALOYSIUS: Ne? Přesvědčil vás?

SESTRA JAMES: Ano, přesvědčil.

SESTRA ALOYSIUS: Hmmm.

SESTRA JAMES: Dokázala jste to někdy, že obtěžoval Donalda Mullera?

SESTRA ALOYSIUS: Dokázala komu?

SESTRA JAMES: Někomu jinému než sobě.

SESTRA ALOYSIUS: Ne.

SESTRA JAMES: Ale byla jste si jistá.

SESTRA ALOYSIUS: Ano, byla.

SESTRA JAMES: Přála bych si, abych mohla být jako vy.

SESTRA ALOYSIUS: Proč?

SESTRA JAMES: Protože už nemůžu v noci spát. Všechno se mi zdá nejisté.

SESTRA ALOYSIUS: Možná se od nás nečeká, že budeme dobře spát... Otce Flynnu udělali duchovním pastýřem ve škole Svatého Jeronýma.

SESTRA JAMES: Kdo?

SESTRA ALOYSIUS: Biskup. Je to povýšení.

SESTRA JAMES: Vy jste jim nic neřekla?

SESTRA ALOYSIUS: Řekla jsem to našemu dobrému monsignoru Benediktovi. Přešla jsem zahradu a mluvila s ním. Nevěřil, že by to mohla být pravda.

SESTRA JAMES: Tak proč otec Flynn odešel? Co jste mu řekla, že jste ho k tomu přiměla?

SESTRA ALOYSIUS: Že jsem vypátrala jeho předchozí prohřešky.

SESTRA JAMES: Takže jste měla důkaz!

SESTRA ALOYSIUS: Lhala jsem.

SESTRA JAMES: Vy jste lhala?

SESTRA ALOYSIUS: Ano. Ale kdyby měl čisté svědomí, ta lež by nezabrala. Rezignace byla jeho doznáním. Byl tím, za koho jsem ho měla.

SESTRA JAMES: Nemůžu uvěřit, že jste lhala.

SESTRA ALOYSIUS: Když bojujeme s bezprávím, vzdalujeme se Bohu. A za to se platí.

SESTRA JAMES: Aha... Takže teď je na jiné škole.

SESTRA ALOYSIUS: Ano. Och, sestro James!

SESTRA JAMES: Sestro?

SESTRA ALOYSIUS: Mám pochyby! Mám takové pochyby!

Sestra Aloysius se v emoci skloní. Sestra James ji utěšuje. Světla zatmívají.

KONEC